

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

**Očitovanje na primjedbe i prijedloge
dostavljene u sklopu javne rasprave o
Nacrtu Odluke o izmjenama i dopunama
Odluke o primicima radnika**

31. prosinca 2013.

SADRŽAJ

UVOD	1
I. OPĆI ZAHTJEVI.....	2
II. SPECIFIČNI ZAHTJEVI.....	4
III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	7
IV. USKLAĐENOST S PROPISIMA EU.....	8

UVOD

10. prosinca 2013. Hrvatska narodna banka na svojim je internetskim stranicama objavila Nacrt Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o primicima radnika (u nastavku teksta: Nacrt).

Mišljenja, prijedlozi i primjedbe na predloženi tekst mogli su se dostaviti do 16. prosinca 2013. putem elektroničke pošte na adresu zoki@hnb.hr.

Tijekom te javne rasprave Hrvatskoj narodnoj banci primjedbe i prijedloge dostavile su tri kreditne institucije:

- Jadranska banka d.d.
- Raiffeisenbank Austria d.d.
- Zagrebačka banka d.d.

Zaprimljene primjedbe i prijedlozi te očitovanja na njih prezentiraju se u nastavku dokumenta, grupirani prema pojedinim područjima Odluke o primicima radnika (u nastavku teksta: Odluka).

I. OPĆI ZAHTJEVI

1. Otpremnine

1.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 4.

U članku 8. stavku 2. točki 2. riječi "su zasnovani tako da" brišu se.

U stavku 7. točki 1. briše se riječ "jamstvenoga".

Stavak 7. točka 5. alineja 3. mijenja se i glasi:

"– dokazala da traženi odnos neće negativno utjecati na ispunjavanje obveza kreditne institucije propisanih Uredbom (EU) br. 575/2013, Zakonom o kreditnim institucijama i podzakonskim propisima donesenim na osnovi toga zakona, a posebno na održavanje adekvatnosti regulatornoga kapitala i".

U stavku 11. točki 2. i stavku 15. briše se riječ "jamstvenoga".

U stavku 20. iza riječi "Odluke" dodaje se zarez i riječi "Zakona o kreditnim institucijama ili Uredbe (EU) br. 575/2013".

1.b. Komentari u javnoj raspravi

U članku 4. stavku 1. Nacrta navodi se dodatni zahtjev na način da svaki primitak radnika, u slučaju prestanka ugovornog odnosa s kreditnom institucijom, mora odražavati uspješnost postignutu u određenom razdoblju ili kažnjavati neuspjeh ili ponašanje neusklađeno s propisima ili internim aktima. Navedeno pojašnjenje svakog primitka, kada se pod pojmom primitka podrazumijeva otpremnina, kontradiktorno je pojmu otpremnine. Stoga se predlaže isključiti otpremnine iz definicije primitaka.

1.c. Očitovanje

Primjedba nije prihvaćena.

U članku 2. točki 3. Odluke navedeno je da se u varijabilne primitke uključuje i iznos otpremnine radniku u iznosu koji prelazi zakonom utvrđeni iznos, dok je u članku 8. stavku 1. točki 3. Odluke navedeno da politika primitaka ne smije poticati preuzimanje rizika koje prelazi razinu prihvatljivog rizika za kreditnu instituciju. U članku 8. stavku 2. točki 2. Odluke navodi se da politika primitaka potiče preuzimanje rizika koje prelazi prihvatljivu razinu ako primici radnika u slučaju prestanka ugovornog odnosa s kreditnom institucijom ne odražavaju uspješnost postignutu u određenom razdoblju ili ne kažnjavaju neuspjeh ili ponašanje neusklađeno s propisima ili internim aktima.

HNB se ne slaže s tvrdnjom da je konceptu otpremnine kontradiktoran zahtjev da primici radnika u slučaju prestanka ugovornog odnosa s kreditnom institucijom moraju odražavati uspješnost postignutu u određenom razdoblju i kažnjavati neuspjeh ili ponašanje neusklađeno s propisima ili internim aktima.

Naime, ako se taj zahtjev ne ispunjava, radnik nije motiviran voditi računa o rizicima i ponašati se u skladu s propisima i internim aktima jer to neće utjecati na iznos njegove otpremnine u slučaju prestanka ugovornog odnosa. Štoviše, taj se radnik potiče na preuzimanje rizika koje prelazi razinu prihvatljivog rizika za kreditnu instituciju jer svojim pretjeranim preuzimanjem rizika može povećati svoje varijabilne primitke, bez da snosi monetarne posljedice ako se tako preuzeti rizici materijaliziraju.

Stoga niti tvrdnju niti prijedlog ne možemo prihvatiti.

II. SPECIFIČNI ZAHTJEVI

2. Kompenzacija ili otkup ugovorne obveze

2.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 5.

Članak 11. stavak 9. mijenja se i glasi:

"(9) Za ispunjavanje zahtjeva iz ove Odluke kreditna institucija kao instrumente može upotrijebiti:

- 1) redovne dionice kreditne institucije,
- 2) instrumente povezane s redovnim dionicama kreditne institucije, čija se vrijednost zasniva na tržišnoj cijeni dionice i koji imaju ugrađenu klauzulu kojom se najveća moguća vrijednost instrumenta ograničava na onu vrijednost koja je vrijedila na dan utvrđivanja primitaka,
- 3) redovne dionice kreditne institucije koja je izravno ili neizravno nadređena kreditnoj instituciji koja ispunjava zahtjeve iz ove Odluke,
- 4) instrumente povezane s redovnim dionicama kreditne institucije iz točke 3. ovog stavka, čija se vrijednost zasniva na tržišnoj cijeni dionice i koji imaju ugrađenu klauzulu kojom se najveća moguća vrijednost instrumenta ograničava na onu vrijednost koja je vrijedila na dan utvrđivanja primitaka,
- 5) instrumente dodatnoga osnovnoga kapitala iz članka 52. ili dopunskoga kapitala iz članka 63. Uredbe (EU) br. 575/2013, koji adekvatno odražavaju kreditnu kvalitetu kreditne institucije u redovnom poslovanju, to jest izvan stečajnog postupka ili likvidacije, i za čiju je upotrebu kreditna institucija dobila prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke o primjerenosti instrumenata za potrebe isplate varijabilnih primitaka i
- 6) ostale instrumente kreditne institucije koji ispunjavaju sve sljedeće uvjete:
 - a) vrijednost instrumenta adekvatno odražava kreditnu kvalitetu kreditne institucije u redovnom poslovanju, to jest izvan stečajnog postupka ili likvidacije, odnosno negativno kretanje vrijednosti kreditne institucije adekvatno će se odraziti na vrijednost instrumenta (a na taj način i na primitke radnika),
 - b) imaju značajke usporedive s instrumentima iz točaka 1. i 2. ovog stavka s aspekta mogućnosti da snose gubitak: isplata raspodjela na osnovi instrumenta nije obvezna, nego se isplata raspodjela može otkazati na nekumulativnoj i vremenski neograničenoj osnovi, dok se instrument može upotrijebiti za pokriće gubitaka na način da se njegova vrijednost smanji ili da se u cijelosti konvertira u instrumente redovnoga osnovnoga kapitala kreditne institucije,
 - c) vrijednost instrumenta određuje treća, neovisna strana,
 - d) kreditna je institucija za upotrebu instrumenta dobila prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke na osnovi primjerenosti instrumenata za potrebe isplate varijabilnih primitaka,
 - e) inicijalna vrijednost instrumenta obvezno se određuje u trenutku utvrđivanja primitaka i
 - f) u instrument je ugrađena klauzula kojom se najveća moguća vrijednost instrumenta ograničava na onu vrijednost koja je vrijedila na dan utvrđivanja primitaka.

Kreditna institucija može upotrijebiti instrumente iz točaka 3. i 4. ovog stavka samo ako upravljanje kapitalom na razini grupe kreditnih institucija u kojoj je kreditna institucija članica onemogućuje ili značajno otežava upotrebu instrumenata koje je izdala sama kreditna institucija.

Ako je u mogućnosti, kreditna je institucija dužna za ispunjavanje zahtjeva iz ove Odluke upotrijebiti odgovarajući odnos instrumenata iz točaka od 1. do 4. ovog stavka i instrumenata iz točaka 5. i 6. ovog stavka."

Iza stavka 16. dodaje se stavak 17., koji glasi:

"(17) Ako kreditna institucija s radnikom ugovara primitke koji se odnose na kompenzaciju ili otkup ugovorne obveze na osnovi prekida njegovog ugovornog odnosa s prethodnim poslodavcem, kreditna je institucija dužna te primitke uskladiti sa svojim dugoročnim interesima, uključujući primjenu odredbi povezanih sa zadržavanjem primitaka, odgodom primitaka, mjerenjem uspješnosti te odredbi o malusu i povratu primitaka."

2.b. Komentari u javnoj raspravi

U vezi s predloženim stavkom 17. članka 11. postavlja se pitanje njegove praktične primjene, npr. u slučaju da poslodavac preuzima troškove edukacije od prethodnog poslodavca radnika, ili da poslodavac za radnika plati prethodnom poslodavcu naknadu za zabranu konkurencije.

Radi se o iznosima koji se u pravilu plaćaju kao "naknada štete", a plaća ih poslodavac izravno prijašnjem poslodavcu, a ne poslodavac radniku. Smatra li se i takav slučaj, kad poslodavac nadoknađuje štetu prethodnom poslodavcu, primitkom radnika? Ako se smatra, na koji bi se način trebale primijeniti odredbe o zadržavanju, odgodi, mjerenju uspješnosti, te odredbe o malusu i povratu primitaka?

2.c. Očitovanje

Definicija primitaka iz članka 2. točke 1. Odluke nije se promijenila, tako da su primici i dalje svi oblici plaćanja i pogodnosti, izravnih ili neizravnih, u novcu ili u naravi, *koje kreditna institucija isplaćuje radniku* u zamjenu za poslove koje taj radnik obavlja za kreditnu instituciju. Kurzivom u prethodnoj rečenici istaknut je, kako procjenjujemo, ključni element za odgovor na pitanje.

U skladu s definicijom primitaka, ako kreditna institucija izravno plati prethodnom poslodavcu određeni iznos u ime "naknade štete", tada se to za potrebe Odluke ne smatra primicima.

Međutim, ako kreditna institucija primitke dodjeljuje samom radniku, a ti se primici odnose na kompenzaciju ili otkup ugovorne obveze na osnovi prekida njegovog ugovornog odnosa s prethodnim poslodavcem, tada se takva plaćanja smatraju primicima za potrebe Odluke.

3. Instrumenti

3.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 2.a.

3.b. Komentari u javnoj raspravi

Instrumentima iz članka 11. stavka 9. točaka 2., 4. i 6. Odluke, koji se mogu upotrijebiti za isplatu varijabilnog primitka, ugrađena je stipulacija "kojom se najveća moguća vrijednost instrumenta ograničava na onu vrijednost koja je vrijedila na dan utvrđivanja primitaka". Navedena stipulacija, kojom se ograničava maksimalni iznos cijene instrumenta na onu koja je

bila na dan dodjele, implicira kako vrijednost obroka nagrade može biti samo manja (ako cijena pada) ili ista onoj na dan dodjele (ako cijena ostane ista ili raste). Ugrađivanje ove stipulacije u određene instrumente u koliziji je s dugoročnim interesima/uspješnošću kreditne institucije, s obzirom na to da se u situaciji kada individualna uspješnost pojedinca i organizacijske jedinice rezultira boljim financijskim rezultatima kreditne institucije, a sukladno tome i rastom cijene pojedinog instrumenta, radniku ne može isplatiti nagrada prema cijeni na dan isplate.

3.c. Očitovanje

Potvrđujemo zaključke u vezi sa svrhom navedene klauzule koja mora biti ugrađena u instrumente, kako bi se ti instrumenti mogli upotrijebiti za ispunjavanje zahtjeva iz Odluke.

Svrha uvjeta iz članka 11. stavka 9. Odluke jest utvrđivanje takvih instrumenata čija cijena adekvatno odražava kreditnu kvalitetu kreditne institucije u redovnom poslovanju. Na taj način pad kreditne kvalitete dovodi do pada cijene instrumenata, što pak znači da radnik dobiva manji iznos primitaka, a upravo je povezivanje primitaka s rizicima jedna od osnovnih postavki Odluke.

Obratni slučaj – rast kreditne kvalitete i rast cijene instrumenata – rezultat je koji proizlazi iz varijabilnosti cijene instrumenata i nema svoju regulativnu svrhu. Kako bi spriječio izbjegavanje zahtjeva iz Odluke pri primjeni određenih instrumenata, HNB je uveo navedenu klauzulu u skladu s kojom će radnik dobiti u obliku instrumenata onaj iznos koji mu je inicijalno dodijeljen, uz mogućnost da se taj iznos smanji, i to samo kod onih instrumenata koji su povezani s drugim instrumentima, odnosno kod instrumenata koji su kreirani samo za potrebe Odluke.

Ponavljamo, pod uvjetom da u međuvremenu nije došlo do pogoršanja financijskog stanja kreditne institucije, radnik će dobiti onaj iznos u obliku instrumenata koji mu je inicijalno utvrđen. Stoga nije jasno na koji način činjenica da radnik nije dobio i ekstra-iznos na osnovi povećane vrijednosti instrumenata ugrožava dugoročne interese i uspješnost kreditne institucije.

4. Odnos instrumenata

4.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Odredba navedena u točki 2.a.

4.b. Komentari u javnoj raspravi

Nejasno je što se podrazumijeva pod stipulacijom "odgovarajući odnos instrumenata" na kraju članka 11. stavka 9. Odluke.

4.c. Očitovanje

Ako je kreditna institucija u mogućnosti – dakle, ako na raspolaganju ima više vrsta instrumenata – za ispunjavanje zahtjeva iz Odluke ne smije upotrebljavati samo jednu vrstu instrumenata, nego treba upotrebljavati više vrsta instrumenata. Konkretno, treba upotrebljavati instrumente iz točaka od 1. do 4. i instrumente iz točaka 5. i 6. u odnosu koji odgovara njezinoj specifičnoj situaciji.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

5. Osnivanje odbora za primitke

5.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 9.

Kreditna institucija koja u skladu s odredbama Odluke o primicima radnika ("Narodne novine", br. 67/2013.) nije bila dužna osnovati odbor za primitke, dužna je osnovati odbor za primitke u skladu s odredbama ove Odluke najkasnije do 30. lipnja 2014.

5.b. Komentari u javnoj raspravi

Određba je neprecizna jer može dovesti do različitog tumačenja u odnosu na kreditne institucije koje nisu značajne, budući da ni one nisu bile dužne osnovati odbor za primitke sukladno članku 4. stavku 4. važeće Odluke. Naime, na njih se ne primjenjuju odredbe iz članka 11. i 12. Odluke, a članak 12. konkretno se odnosi na osnivanje odbora za primitke.

Slijedom navedenog, predlaže se sljedeći tekst odredbe:

"Značajna kreditna institucija koja u skladu s odredbama članka 12. stavka 1. Odluke o primicima radnika (Narodne novine br. 67/13.) nije bila dužna osnovati odbor za primitke, dužna je osnovati odbor za primitke u skladu s odredbama ove Odluke najkasnije do 30. lipnja 2014."

5.c. Očitovanje

Primjedba nije prihvaćena jer HNB ne smatra da postoji rizik pogrešnog tumačenja odredbe.

Naime, i u članku 12. izvorne Odluke (NN, br. 67/2013.) i u članku 6. Nacrta (kojim se mijenja članak 12. Odluke) jasno je da se obveza osnivanja odbora za primitke odnosi samo na značajne kreditne institucije.

IV. USKLAĐENOST S PROPISIMA EU

6. Otpremnine

6.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Komentar nije vezan uz odredbe upućene u javnu raspravu.

6.b. Komentari u javnoj raspravi

Prema Direktivi 2013/36/EU varijabilni primici odražavaju uspješnost koja je održiva i koja je prilagođena rizicima, kao i uspješnost koja nadmašuje standarde očekivane u skladu s radnim mjestom pojedinog radnika. Prema Odluci o primicima radnika ova je definicija proširena na način da se u varijabilne primitke dodatno uključuje i "iznos otpremnine radniku u iznosu koji prelazi zakonom utvrđeni iznos".

Kako bi se izbjeglo da kreditne institucije u RH podliježu striktnijem reguliranju obuhvata varijabilnih primitaka od onog kako će biti regulirano Direktivom 2013/36/EU na razini drugih članica EU, predlaže se navedenu odredbu u cijelosti uskladiti s Direktivom. Također, napominje se da većina kreditnih institucija u RH djeluju kao društva kćeri matičnih društava u EU, čije se politike primitaka usklađuju s regulativom EU, pa se, zbog razlika u regulativama, onemogućuje primjena istih shema varijabilnih primitaka unutar grupacija i otežava usklađivanje prema regulatoru zemlje matične kreditne institucije.

6.c. Očitovanje

Primjedba nije prihvaćena.

Citirana odredba iz članka 92. stavka 2. točke (g) Direktive 2013/36/EU nije transponirana kao definicija varijabilnih primitaka (članak 2. točka 3. Odluke), nego u članku 8. stavku 3. Odluke. Radi se, naime, o kriterijima koje je potrebno uzeti u obzir u politici primitaka pri određivanju fiksnih i varijabilnih primitaka.

Nije jasno na kojoj se osnovi smatra da otpremnine nisu varijabilni primici. I otpremnine moraju biti podložne specifičnim zahtjevima jer se u suprotnom slučaju u pitanje dovodi integritet regulacije primitaka.

Ističemo činjenicu da će se za potrebe utvrđivanja referentnih trendova u području primitaka od kreditnih institucija na godišnjoj osnovi prikupljati određeni podaci o primicima, u skladu sa smjernicama Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA Guidelines On the Remuneration Benchmarking Exercise; EBA/GL/2012/4). U navedenim se smjernicama otpremnine iskazuju u varijabilnim primicima.

7. Razdoblje odgode

7.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Komentar nije vezan uz odredbe upućene u javnu raspravu.

7.b. Komentari u javnoj raspravi

U Direktivi 2013/36/EU propisano je razdoblje odgode od najmanje tri do pet godina za sve radnike kreditne institucije, dok je Odlukom o primicima radnika propisano kako se varijabilni primitici moraju odgoditi najmanje tri godine, dok za one radnike koji imaju najveći materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti kreditne institucije, razdoblje odgode ne smije biti kraće od pet godina, i to na način da kreditna institucija prvi odgođeni dio primitaka smije isplatiti najmanje godinu dana nakon isteka razdoblja procjene.

Kako bi se izbjeglo da kreditne institucije u RH podliježu striktnijem reguliranju varijabilnih primitaka od onog kako će CRD IV biti implementiran na razini drugih članica EU predlaže se navedenu odredbu u cijelosti uskladiti s EU. Također, napominjemo da većina kreditnih institucija u RH djeluju kao društva kćeri matičnih društava u EU, čije se politike primitaka usklađuju s regulativom EU, pa se, zbog razlika u regulativama, onemogućuje primjena istih shema varijabilnih primitaka unutar grupacija i otežava usklađivanje prema regulatoru zemlje matične kreditne institucije.

7.c. Očitovanje

Primjedba nije prihvaćena.

Nije jasno kako navedene odredbe nisu usklađene. Direktiva 2013/36/EU navodi da razdoblje odgode nije kraće od tri do pet godina, a Odluka navodi da razdoblje odgode ne smije biti kraće od tri godine (općenito) odnosno kraće od pet godina (iznimno, za radnike s najvećim utjecajem).

Jedino što je dodatno istaknuto jest obveza da kreditna institucija prvi odgođeni dio primitaka smije isplatiti najmanje godinu dana nakon isteka razdoblja procjene. Navedeno ne samo da nije neusklađeno s propisima EU, nego proizlazi iz smjernica Odbora europskih bankovnih supervizora (preteče Europskog nadzornog tijela za bankarstvo). HNB smatra da je takva odredba potrebna kako bi se dalo dovoljno vremena da prvi odgođeni dio primitaka snosi gubitke ako se pojavi potreba za tim.